

Ocena programowa PKA – wyzwania dla dziekanatu

Prof. dr hab. inż. Marek Henczka

Politechnika Warszawska

Członek Polskiej Komisji Akredytacyjnej w kadencji 2020-2023

III OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Warszawa, 9–10 grudnia 2019 r.

Ocena programowa Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Cele okresowej oceny programowej:

- wspieranie uczelni w doskonaleniu jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów,
- stwarzanie warunków studiowania umożliwiających uzyskiwanie przez studentów wysokich kompetencji zawodowych zwiększających szanse absolwentów uczelni na rynkach pracy w kraju i za granicą,
- zwiększanie konkurencyjności polskich uczelni jako instytucji w europejskim systemie szkolnictwa wyższego.

Skład zespołu oceniającego PKA

Zespół oceniający składa się z sześciu osób:

- Przewodniczący zespołu
- Dwóch ekspertów merytorycznych
- Ekspert reprezentujący pracodawców
- Ekspert ds. studenckich (student)
- Sekretarz

Tryb dokonywania oceny programowej PKA

1. Przygotowanie przez uczelnię raportu samooceny zgodnie z wytycznymi i wzorem - obowiązek opublikowania raportu 14 dni przed terminem wizytacji.
2. Wizytacja jednostki przez zespół oceniający (zwykle 2 dni, wizytacja weryfikująca – 1 dzień).
3. Opracowanie raportu przez zespół oceniający.
4. Przekazanie raportu zespołu oceniającego do uczelni.
5. Przedstawienie przez uczelnię stanowiska w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego.
6. Opracowanie opinii końcowej PKA na podstawie raportu zespołu oceniającego i stanowiska uczelni przedstawionego w odpowiedzi na raport.
7. Podjęcie przez Prezydium PKA uchwały w sprawie oceny programowej kierunku studiów.

Przebieg wizytacji zespołu oceniającego

Wizytacja jest przeprowadzana zgodnie z harmonogramem, który obejmuje:

1. Spotkania zespołu oceniającego z:
  - władzami uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów (początkowe i końcowe),
  - nauczycielami akademickimi oraz innymi osobami prowadzącymi zajęcia,
  - przedstawicielami studentów, samorządu studenckiego oraz studenckiego ruchu naukowego,
  - przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.
2. Hospitacje zajęć dydaktycznych.
3. Przegląd infrastruktury dydaktycznej, uczelnianej i pozauczelnianej, wykorzystywanej do realizacji zajęć:
  - dla profilu ogólnoakademickiego ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury naukowej,
  - dla profilu praktycznego ze szczególnym uwzględnieniem infrastruktury, która jest wykorzystywana do prowadzenia zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz wyposażenia instytucji, w których odbywane są praktyki.
4. Ocena prac etapowych (egzaminy, projekty etc.) i dyplomowych studentów.

Szczegółowe kryteria oceny programowej PKA

1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się
2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów, formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się
3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie
4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz działania na rzecz rozwoju i doskonalenia kadry
5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Szczegółowe kryteria oceny programowej PKA – c.d.

6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tworzeniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku
7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku studiów
8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia
9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach
10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Warunki wydawania oceny programowej

Skala ocen stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej:

- kryterium spełnione,
- kryterium spełnione częściowo,
- kryterium niespełnione.

Ocena programowa kończy się wydaniem **oceny pozytywnej albo negatywnej**.

Zalecenie vs. rekomendacja

Zalecenie

Dyrektywa o charakterze naprawczym, wskazująca na konieczność niezwłocznego usunięcia błędów i niezgodności, a także podjęcia skutecznych działań i/lub zmian zapobiegających ponownemu ich wystąpieniu, mająca moc wiążącą dla uczelni.

Rekomendacja

Rada lub wskazówka przedstawiająca uczelni nowe możliwości doskonalenia jakości kształcenia, niemająca mocy wiążącej dla uczelni.

Warunki wydawania oceny programowej

1. Pozytywna ocena programowa na okres 6 lat, jeżeli wszystkie szczegółowe kryteria oceny programowej są spełnione, a opinia ZO zawiera co najwyżej **rekomendacje**, wskazujące nowe możliwości doskonalenia jakości kształcenia.
2. Pozytywna ocena programowa na okres do 2 lat, jeżeli co najmniej jedno szczegółowe kryterium oceny programowej jest spełnione częściowo, a opinia ZO zawiera **zalecenia** o charakterze naprawczym, wskazujące na konieczność niezwłocznego usunięcia błędów i niezgodności, a także podjęcia skutecznych działań zapobiegawczych, możliwe do wykonania w terminie do 2 lat.
3. Negatywna ocena programowa jeżeli:
  - a) co najmniej jedno szczegółowe kryterium oceny programowej jest niespełnione, ponieważ błędy i uchybienia związane z zakresem oceny w tym kryterium są krytyczne dla zapewnienia jakości kształcenia, mają charakter trwały i w okresie 2 lat nie jest możliwe ich usunięcie;
  - b) w wyniku powtórnego postępowania oceniającego, stwierdzono, że uczelnia nie zrealizowała **zaleceń** po pierwszej wizytacji;
  - c) uczelnia uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie oceny programowej.

Certyfikat doskonałości kształcenia

Certyfikat przyznaje Prezydium PKA i stanowi on potwierdzenie osiągnięcia wyróżniającego poziomu kształcenia na kierunku studiów o określonym poziomie i profilu w kategoriach:

- Doskonały kierunek - doskonałość w kształceniu na kierunku
- Zawsze dla studenta - doskonałość we wsparciu rozwoju studentów
- Otwarty na świat - doskonałość we współpracy międzynarodowej
- Partner dla rozwoju - doskonałość we współpracy z otoczeniem społeczno - gospodarczym

Warunki przyznania Certyfikatu Doskonałości Kształcenia w danej kategorii:

- uzyskanie pozytywnej oceny programowej na okres 6 lat,
- stosowanie dobrych lub unikalnych praktyk w zakresie jakości kształcenia lub udokumentowane, regularne osiągnięcia studentów i absolwentów w okresie do 5 lat po studiach,
- rekomendacja wraz z uzasadnieniem w raporcie zespołu oceniającego.

Zapewnienie sprawnego przebiegu wizytacji zespołu oceniającego PKA

1. Współpraca z sekretarzem zespołu oceniającego przed wizytacją.
2. Przygotowanie wybranych przez ZO prac dyplomowych wraz z dokumentacją dyplomowania (protokoły komisji egzaminacyjnych, recenzje prac dyplomowych, wstępne wypełnienie szablonów opinii).
3. Koordynacja zebrania prac etapowych studentów i opis tych prac w zakresie danych oceniającego, specjalności, poziomu, roku studiów i semestru realizacji prac; zalecana statystyka ocen.
4. Koordynacja hospitacji zajęć dydaktycznych - sprawdzenie czy zajęcia się odbywają zgodnie z planem, ustalenie miejsca realizacji zajęć, pomoc w dotarciu do sali.
5. Udostępnianie wydruków dokumentacji ocenianego kierunku studiów (akty prawne, karty przedmiotów etc.).
6. Wsparcie członków zespołu oceniającego w sprawach organizacyjnych.

Podsumowanie

Podstawą sprawnego przebiegu wizytacji zespołu oceniającego PKA są:

- staranne przygotowanie raportu samooceny wraz z wymaganymi załącznikami
- efektywna współpraca wydziału z sekretarzem zespołu oceniającego przed wizytacją
- zapewnienie dostępu do dokumentacji będącej przedmiotem oceny podczas wizytacji
- dobra organizacja przebiegu wizytacji zespołu oceniającego na wydziale

Dziękuję za uwagę!